

12 мамыр,
Сейсенбі,
2020 жыл

uil-gazet@mail.ru

Ойыл

Газет 1930
жылдың
қараша айынан
бастап шығады.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙ РЕЖИМІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӨНІНДЕГІ МЕМЛЕКЕТТІК КОМИССИЯНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫ ОТЫРЫСЫНДА СӨЙЛЕГЕН СӨЗІ

Құрметті кеңеске қатысушылар!
Соңғы екі ай еліміз үшін оңай болған жоқ. Дағдарыс өлі толық еңсерілмей тұр. Дегенмен, індеттің шарықтау шегінен өттік. Төтенше жағдай режимін қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттік комиссия ауқымды жұмыс атқарды.

Халықтың денсаулығын қорғау, олардың табысын арттыру және бизнесін қолдау үшін 500-ге жуық шешім қабылданып, жүзеге асырылды. Енді Төтенше жағдай режимін қамтамасыз ету жөніндегі комиссия Экономикалық өсімді қалпына келтіру жөніндегі мемлекеттік комиссия болып қайта құрылады. Бүгін бүкіл еліміздегі төтенше жағдай режимі аяқталды. Алайда, кейбір аймақтарда дерттің таралуы бәсеңдемей отыр.

Індет толығымен жойылып кеткен жоқ. Пандемия халықтың денсаулығына өлі де қауіпті. Сондықтан карантиндік шектеулер әр өңірдегі жағдайдың жақсаруына қарай біртіндеп алынады. Соған қарамастан көптеген саланың қызметі қалпына келе бастады. Қазірдің өзінде 1 миллион 100 мыңнан астам азамат жұмысқа шықты. Бүгіннен бастап еліміз бойынша дүкендердің біразы ашылады, сән салондарының, білім орталықтарының, тағы басқа нысандардың қызметі қайта жанданады. Саябақтар ашылады. Жолаушыларға арналған өуе тасымалының жұмысы қалпына келеді. Бұған дейін 6 қаланың өуежайы ашылған болатын. Енді оған тағы 7 қала қосылады. Көптеген шектеулер алынып тасталды. Алайда, күнделікті өмірде сақтық шараларын қатаң ұстанған жөн. Үкімет жаңа санитарлық ережелерді дайындап, енгізуі қажет. Шағын, орта, ірі компаниялар жаңа ережелерге сәйкес жұмыс істеуі керек.

Әлеуметтік арақатыстықты сақтау, көпшілік жиналған жерде бетперде тағып жүру қалыпты жағдайға айналуға тиіс. Облыстар арасындағы көлік қатынасына қатысты шектеулер қала береді. Қоғамдық көліктер жартылай жүктемемен жұмыс істейді. Жолаушылардан бетперде тағу талап етіледі. Көшеде топтасып жүретіндер 3 адамнан аспауы керек. Мемлекеттік қызметшілердің 50 пайызы қашықтан жұмыс істей

береді. Жеке кәсіпорын басшылары қанша қызметкерді жұмысқа шығаратынын өздері анықтауға тиіс.

Жұрттың көбі өлі де үйде отыра тұрғаны дұрыс қарар еді. Бұл – ең алдымен, адамдардың қауіпсіздігіне байланысты мәселе. Жұмыс орнында әлеуметтік арақатыстық және қатаң санитарлық режим сақталуы қажет. Індеттің екінші кезеңі басталып кетуі мүмкін. Сондықтан, өзіміздің аман-саулығымызға, ең алдымен, өзіміз жауапты болуымыз керек. Індет қайта өршіген жағдайда Үкімет нақты шұғыл іс-қимыл жоспарын дайындайды.

Өздеріңізге мәлім, менің тапсырмам бойынша елімізде дағдарысқа қарсы шаралардың екі топтамасы жүзеге асырылуда. 4,5 миллионнан астам адамға 42500 теңге көлемінде қаржылай көмек көрсетілуде. 1 миллионнан астам азаматқа азық-түлік пен тұрмыстық заттар үлестірілуде.

Коммуналдық төлемдердің тарифі төмендетілді. Оны төлеу үшін аса мұқтаж жандар қосымша көмек алады. 2 миллионға жуық азаматтың несие төлеу мерзімі кейінге шегерілді. Қолжетімді несие беру, көктемгі егіс науқанын жүргізу, жұмыс орындарын ашу және сақтау үшін айтарлықтай қаражат бөлінді. 700 мыңнан астам компания мен кәсіпкерлер үшін салық жүктемесі азайтылды. Сол арқылы олар 1 триллион теңгеге жуық қаржы үнемдеуге мүмкіндік алды.

Жұмыс барысында олқылықтардың болғанын да мойындауымыз керек. Індет көп таралып, экономикалық мәселелер қатты ушығып кеткені рас. Соған орай, біз дер кезінде шұғыл шаралар қабылдадық. Көптеген мәселе қоғам өкілдерінің белсене қатысуы арқылы шешілді.

Бұл «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» тұжырымдамасын жүзеге асырудың маңызды кезеңіне айналды. Коронавирус пандемиясы өлемдік рецессияның басталуына себеп болды. Тіпті ұзаққа созылатын экономикалық дағдарысқа да алып келуі өбден мүмкін. Жер-жерде протекционизмнің күшеюі белең алуда. Экономиканың тұтас салалары тоқырауға ұшырап жатыр.

400 миллионнан астам кәсіпорын

банкрот болудың алдында тұр. Өлемдегі еңбекке жарамды халықтың жартысына жуығының табысы азайды. Сарапшылар жаһан экономикасы соңғы жүз жыл ішінде болмаған деңгейге түсетінін болжап отыр. Осындай жағдайға қарамастан, еліміз бірқатар басымдыққа ие болып отырғанын айтқым келеді.

Бізге қаржы резерві жеткілікті және мемлекет қарызының көлемі мүмкіндігімізге орайлас. Ең бастысы, біз жаңа ахуал жағдайында жұмыспен қамтамасыз ету және экономикалық тиімділікті арттыру үшін ресурстарды қайда жұмсау керектігін білеміз.

Енді дағдарыс кезіндегі және одан кейінгі дамудың басымдықтарына тоқталып өтейін. Ең бастысы, барша азаматтардың өмірі мен денсаулығын сақтау. Азаматтардың табысын арттыру.

Бизнесі қолдау және оны дамыту. Білім және ғылым жүйесін жетілдіру. Жуық арада ең өзекті деген мынадай мәселелерді шешуіміз керек.

Первое. Повышение самостоятельности казахстанской экономики.

Для этого следует развивать новые передель в промышленности на основе имеющейся мощной сырьевой базы. Нам придется по-новому взглянуть на будущую структуру казахстанской экономики. Определить роль каждого из ее главных секторов: промышленного, энергетического, сельскохозяйственного, сервисного. Другими словами, нужно в срочном порядке выстроить новую структуру экономики. Очевидно, что значительных реформ потребует энергетический сектор. После кризиса он не будет прежним. В среднесрочном периоде движение в сторону «зеленой энергетики» – насущная необходимость. Потребует пересмотра наш под-ход и к индустриализации – следует определить реальные возможности на экспортном и внутреннем рынках, наметить достижимые цели, инструменты и идти вперед. Грамотное использование госзакупок и закупок квазигоссектора необходимо рассматривать как средство восстановления экономической активности.

(жалғасы 2 бетте)

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫНДА КАРАНТИН ШАРАСЫ ЖАЛҒАСАДЫ

Ақтөбе облысында бір аптада коронавирус инфекциясын жұқтырушылар саны азайды. Бұл туралы кеше «Қазақстан-Ақтөбе» телеарнасында өткен тікелей эфирде Тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігін бақылау департаментінің басшысы Нұрсұлу Беркімбаева айтты.

«Бүгінге дейін өңірде коронавирус жұқтырудың 172 жағдайы тіркелген. Коронавирустың тарауы соңғы аптада 5 пайызды құрады. Бұл – жақсы көрсеткіш. Өткен апталармен салыстырғанда вирусты жұқтыру жағдайлары төмендеді. Аймақ бойынша жағдай тұрақты. Егер алдағы аптада өсім байқалмаса, кезең-кезеңімен бірқатар кәсіпкерлік нысаны ашылтын болады», - деді Н.Беркімбаева. Сонымен қатар облыс өкімінің орын-

басары Қайрат Бекенов елде төтенше жағдай режимі алынып тасталған күннің өзінде де Ақтөбе облысында карантин шаралары жалғасатын болатынын мәлімдеді. «Тіпті төтенше жағдай режимі алынып тасталса да, Ақтөбе облысында карантиндік шаралар жалғасады. Бізде ескеретін бірқатар қауіптер бар. Бұған дейін біз біраз шағын және орта бизнес нысандарының қызметтеріне қойылған шектеулерді алып тастадық. 131 мыңға жуық адам жұмысқа шықты. Біз жеңілдетудің 1-2 кезеңінің динамикасын байқадық, кәсіпкерлер мен азаматтар осы жағдайға жауапкершілікпен қарағанын көрдік. Егер осы үрдіс одан өрі жалғасса, режимді жеңілдету бойынша одан өрі шаралар қабылданатын болады», - деді Қ.Бекенов.

«МЕДИАЦИЯ – ТАТУЛЫҚТЫ САҚТАУДЫҢ ЖОЛЫ»

Туындаған дауды шешудің ең тиімді жолы медиация. Елімізде татулықты даулы мәселелерді одан өрі тиімді шешу мақсатында Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 28 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Медиация туралы заңы қабылданды. Аталған заң аясында көптеген даулы мәселелер татулықпен өз шешімін тауып жатыр. Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше белгіленбесе, жеке және заңды тұлғалар қатысатын азаматтық, еңбек, отбасылық және өзге де құқықтық қатынастардан туындайтын, сондай-ақ қылмыстық теріс қылықтар, онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстар туралы, ауыр қылмыстар туралы істер бойынша қылмыстық сот ісін жүргізу барысында қаралатын даулар және атқарушылық іс жүргізуді орындау кезінде туындайтын қатынастар медиацияның қолданылу саласы болып табылады. Сонымен қатар даулы мәселелер бойынша кез-келген азаматтар сотқа жүгінбей ақ, медиация тәртібі арқылы өз дауларын шеше алады. Медиацияны кәсіпқой немесе кәсіпқой емес медиаторлар жүргізеді. Ойыл ауданы бойынша әр ауылдық округтерде кәсіпқой емес медиаторлар өз қызметтерін жалғастыруда. Медиацияның мақсаты – дауды шешудің медиацияның екі тарапын да қанағаттандыратын нұсқасына қол жеткізу және тараптардың дауласушылық деңгейін төмендету.

Тараптардың бірі мемлекеттік орган болған кезде, жеке және заңды тұлғалар қатысатын азаматтық, еңбек, отбасылық және өзге де құқық қатынастарынан туындайтын

дауларға медиация рәсімі бойынша және сыбайлас жемқорлық қылмыстар және мемлекеттік қызмет пен мемлекеттік басқару мүдделеріне қарсы өзге де қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша медиация рәсімі қолданылмайды.

Кез-келген даулы мәселені бейбіт және тиімді жолмен шешу қарапайым халық үшін қажет. Себебі қарапайым халық өзінің даулы мәселесі бойынша сотқа жүгінбей, медиация арқылы өзінің уақытын және мемлекеттік бағға төленетін қаржысын үнемдей алады.

Қазақтың бір-біріне кешірімді болуы, дауларды келісіп шешуінің медиацияға өсері мол. Нақты айтқанда, медиация қазақ халқының заманауи нұсқасы іспеттес. Себебі ата бабамыз «Алдына келсе атаңның құнын кеш» деген тәсілмен өмір сүрген. «Сөз қуған пәлеге жолығады, шаруа қуған олжаға жолығады», «Бір дау бір дауды қуады», «Ілген басты қылыш кеспейді» - деген бабалар сөзін ұрпақ санасына құйып өсіру баршамаңыздың парызымыз. Осы аталған ұлы сөздер аясында келер ұрпақты тәрбиелесек, даулы мәселелер және ағайынды адамдардың болмашы дау-дамайлар кесірінен араласпай кету жайттары азаяр еді.

Медиация кезінде шешілген даулардың келісімдері берік болады. Бұл тетіктің ең басты ерекшелігі - медиация дау туындағаннан кейін тараптардың өзара қарым қатынасын сақтауға мүмкіндік береді.

Г.ТАНКИЕВА,
Ойыл аудандық сотының
кеңсе меңгерушісі.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙ РЕЖИМІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӨНІНДЕГІ МЕМЛЕКЕТТІК КОМИССИЯНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫ ОТЫРЫСЫНДА СӨЙЛЕГЕН СӨЗІ

Особый порядок государственных закупок, направленный на поддержку отечественных товаров производителей, продолжит свое действие до августа текущего года. Максимальное использование отечественных материалов и оборудования будет зафиксировано как приоритетное условие развития бизнеса.

По инфраструктурным программам предстоит повысить текущий уровень локализации с 40 до 60-70%. Оценка работы Правительства, акимов и руководителей компаний квазигоссектора будет основываться, в основном, на этом показателе. Текущая ситуация наглядно, подтвердила известную истину: продовольственная безопасность – ключевой элемент безопасности государства в целом. Поэтому мы продолжим оказывать максимальную поддержку аграриям. Дополнительно к уже реализуемым форвардным закупкам будут расширены механизмы финансирования путем введения оффтейк-контрактов и реструктуризации задолженности по кредитам «КазАгро».

В Казахстане порядка 1 миллиона 700 тысяч личных подсобных хозяйств. Однако их продукция не продается официально через торговые объекты и не поступает на перерабатывающие предприятия.

Государство не получает от них налогов, занятые в таких хозяйствах практически не защищены социально. Поручаю Правительству совместно с НПП «Атамекен» запустить в нескольких регионах пилотный проект по развитию кооперационной цепочки на селе «от поля до прилавка». Затем можно приступить к масштабированию проекта и к середине 2021 года разработать полноценную Программу. В ходе реализации данной программы будет применено льготное микрокредитование по ставке 6% годовых по линии «КазАгро» с использованием инструментов гарантирования Фонда «Даму».

Следует также наладить систему постоянного закупа и сбыта, запустить обучение и повышение агрокомпетенций участников. Все это повысит доходы около 2 миллионов сельчан, увеличит нагрузку отечественных сельхозпредприятий с 53 до 70% и снизит импорт социально значимых продуктов.

Екінші. Біз «Жұмыспен қамту жол картасы» бағдарламасын жүзеге асыруға 1 триллион теңге жуық қаржы бөліп отырмыз. Бұл – қомақты қаражат. Оны шағын бизнесті несие-леуге де пайдалануға болады.

Соның бәрі құзырлы орындардың бақылауында болып, толығымен мақсатқа сай жұмсалуда тиіс. Осы күрделі кезеңде қаржыландырылып жатқан жобалар арқылы ең алдымен жаңа жұмыс орындарын ашу қажет.

Бұған жұмысшыларды барынша көптеп тарту керек. Үнемі экономикалық табыс әкелетін немесе адами капиталды дамытатын бастамалар қолға алынуы қажет. Осыған орай, мектеп, аурухана және басқа да нысандар салынып, жаңғырту жұмыстары жүргізілуде тиіс.

Біркелкі нысандардың ер аймақтағы құны өте алшақ болуына жол бермеу аса маңызды. Өкінішке қарай, мұндай жағдай бізде көп кездеседі. Жүзеге асқан жобалардың елеуметтік-экономикалық тиімділігіне талдау жасалады.

Третье. Мощным стимулом развития экономики, роста занятости и фактором социальной поддержки должно стать строительство доступного жилья. Иницированная Елбасы программа «7-20-25» придала большой импульс ипотечному кредитованию и жилищному строительству.

Для решения вопросов очередников поручаю запустить новый проект по обеспечению кредитным жильем «5-10-20». На эти цели в рамках антикризисных средств мы направим 390 млрд. тенге. В этом году запланированы рекордные объемы строительства в стране – 15 млн. кв. метров, или 150 тысяч квартир и домов.

Важно продолжить работу по улучшению жилищных условий наших граждан. По сути, это одно из стратегических направлений работы Правительства. Для этого предстоит модернизировать институциональную

структуру. Правительству следует до конца года создать на основе АО «ЖССБК» («Жилстройсбербанк Казахстана») полноценный институт развития и поддержки – «Отбасы банк», который будет централизованно осуществлять учет, постановку и распределение жилья.

Продолжением системных преобразований в этой сфере станет использование нашими гражданами части своих пенсионных накоплений на цели улучшения жилищных условий. Я ранее давал такое поручение, но в связи с режимом ЧП обсуждение затянулось. Пора принять решение. Правительство должно определиться со своими подходами до 1 июля.

Четвертое. Считаю, что во имя социальной справедливости пришло время проработать вопрос введения прогрессивной шкалы индивидуального подоходного налога в отношении заработных плат и других видов дохода. Смысл прогрессивной шкалы в том, что граждане с невысокими зарплатами будут платить меньше, чем сегодня, а для высокооплачиваемых работников сумма уплачиваемого налога возрастет.

Наша основная цель – вывести из «тени» наиболее массовый, непрозрачный нижний сегмент заработных плат. Если ставка по ним сократится, будет меньше стимулов платить в конверте.

В условиях снижения доходов населения важно продолжить мониторинг состояния рынка потребительского кредитования, чтобы не допустить рост долговой нагрузки граждан.

Агентству по регулированию финансового рынка должно рассмотреть возможность реабилитации заемщиков, имеющих проблемные займы.

Следует также пересмотреть подходы к расчету ставки вознаграждения по займам в зависимости от типа заемщика и типа продукта.

Для защиты интересов граждан будет усилен контроль за небанковскими кредитными организациями, а со следующего года вводится лицензирование микрофинансовой деятельности.

Хочу остановиться еще на одном аспекте нашей социальной политики. Условием получения новой социальной выплаты была уплата ЕСП. Более 40% ее получателей – люди, впервые выплатившие ЕСП.

Это именно те граждане, которым нужна реальная государственная помощь. Их необходимо максимально вовлекать в экономику. Нельзя допустить, чтобы эти люди опять ушли «в тень», остались один на один со своими проблемами.

Ведь на государственную поддержку, социальную защиту при наступлении неблагоприятных условий, достойную пенсию в будущем может рассчитывать прежде всего тот, кто работает официально, платит налоги. Поэтому именно такие граждане наряду с временно безработными должны стать предметом присального внимания Правительства и акимов. В рамках рыночной экономики временно потерять работу может каждый, в связи с чем Правительство следует максимально упростить регистрацию на бирже труда, сократить процедуры, время получения статуса безработного и соответствующего пособия.

Пятое. Поддержка национального бизнеса.

В условиях падения спроса, снижения рыночной стоимости активов и залогов крайне важно использовать инструмент гарантирования кредитов Фондом «Даму». Гарантии фонда будут распространены на займы, выдаваемые в рамках программы Нацбанка по кредитованию оборотных средств. Ее объем, напомним, составляет 600 млрд. тенге и при необходимости будет увеличен. Для расширения кредитования экономики Агентством по регулированию и развитию финрынка приняты меры по ослаблению пруденциальных нормативов и снижению давления на ликвидность. Это позволило высвободить в банковском секторе около 600 млрд. тенге, которые должны быть направлены в эко-

номику страны. Следует выработать дополнительный комплекс временных пруденциальных мер, расширяющих возможности банков кредитовать экономику.

Отдельного внимания требует микро- и малое предпринимательство. Их возможности полноценно пользоваться стандартными банковскими продуктами сильно ограничены. В связи с чем поручаю предпринять специальные меры для малого бизнеса в рамках программы «Дорожная карта бизнеса». Правительство и «Атамекен» должны определиться по объему финансирования данного направления.

Еще одной мерой поддержки бизнеса станет расширение перечня отраслей, которым банки и другие финансовые организации предоставляют отсрочку платежей по кредитам. Туда должны быть включены торговля, обрабатывающая промышленность, транспорт и складирование, проживание и питание, информация и связь, образование и здравоохранение. Создание диверсифицированной экономики с упором на обрабатывающую промышленность остается нашим приоритетом.

Для реализации долгосрочных проектов в этом секторе нужно обеспечить дополнительную капитализацию Банка развития Казахстана. Кроме того, за счет средств, собираемых в рамках расширенных обязательств производителей, можно создать Фонд развития промышленности. Его работа будет направлена на обеспечение доступного кредитования прорывных обрабатывающих предприятий по ставке не более 3%.

Шестое. В условиях усиленной конкуренции за иностранный капитал следует перейти на прямую работу с каждым держателем капитала.

Предстоит разработать индивидуальные меры поддержки для каждого инвестора на основе приоритетности и потенциального эффекта на экономику в целом. В рамках этой важной работы Правительство должно обеспечить режим стабильности всего инвестиционного законодательства для стратегических инвесторов в приоритетных отраслях. Предстоит активизировать использование потенциала Международного финансового центра «Астана» для привлечения инвестиций и развития фондового рынка. Это особенно важно в свете предстоящей приватизации госактивов. Следует также обеспечить доступ казахстанских предпринимателей к использованию преимуществ английского права и арбитража МФЦА при решении бизнес-споров. Нужно начать работу по поэтапному переводу отдельных структур, принадлежащих национальным компаниям, из иностранных юрисдикций в МФЦА.

Мы не сможем добиться доверия иностранных инвесторов, если наши собственные компании выбирают иностранные юрисдикции. Правительство, МИД и заграничные представительства должны усилить продвижение программы инвестиционного налогового резидентства МФЦА.

Администрация Центра работает над новой Стратегией до 2025 года. В текущих непростых условиях ключевую роль приобретает доверие инвесторов, бизнеса к национальной валюте, денежно-кредитной политике. В этой связи чрезвычайно важно добиться уменьшения спекулятивных атак на национальную валюту. Это задача Национального банка и Агентства по регулированию финансового рынка.

Седьмое. К сожалению, как и во всем мире, нам не удастся сохранить все предприятия и все рабочие места, обеспечить стабильность каждого бизнеса. Поэтому важно на нормативном уровне признать введение режима чрезвычайного положения форс-мажорным обстоятельством для секторов экономики, наиболее пострадавших от введения режима ЧП. При этом при обращении в суд представителей индивидуальных предпринимателей и малого бизнеса чрезвычайное положение должно признаваться форс-мажорным обстоятельством. Также важно в этот непростой период поддерживать

экономическую активность действующих предпринимателей, защищать частную собственность и конкуренцию. С целью недопущения давления со стороны недобросовестных кредиторов поручаю приостановить возбуждение процедуры банкротства в отношении юридических лиц и индивидуальных предпринимателей до 1 октября текущего года. Далее. В результате предыдущих кризисов на балансах банков скопилось значительное количество неработающих активов, которые исключены из экономического оборота. Банковским структурам необходимо разработать предметные планы по реализации неработающих активов, одновременно усилив контроль и оценку ответственности персонала банков.

Агентству по регулированию и развитию финансового рынка в рамках риск-ориентированного надзора требуется усилить мониторинг и контроль работы банков со стрессовыми активами. Системным решением является создание цивилизованного рынка неработающих активов. Следует создать простой и рабочий механизм секьюритизации и страхования.

Азаматтарды қолдау мен бизнесті дамытуға арналған осы және басқа да шараларды жүзеге асыру үшін Экономикалық өсімді қайта қалпына келтіру жөніндегі кешенді жоспар әзірленіп жатыр. Бұл жоспар жуық арада бекітіледі. Мемлекеттік органдар оны жүзеге асырудың барлық жолдарын мұқият пысықтауы қажет. Сондай-ақ, олар өздерінің орынсыз әрекеттері арқылы бұл шаралардың маңыздылығын жоққа шығаруға жол бермеуі керек. Дағдарыстың күрделі кезеңін қалай еңсеретіміз, елімізді және экономиканы одан өрі дамуға қалай бейімдейтіміз осыған байланысты. Біз дағдарыс салдарынан өлемдегі ахуалдың және ұлттық экономиканың түбегейлі өзгергенін анық көріп отырмыз. Қазіргі ахуал мен факторлар, алдағы өзгерістер 2025 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспарының жаңа нұсқасында ескерілуге тиіс. Жоңғарда экономика және мемлекетті басқару ісін барынша жандандыратын институционалды және құрылымдық реформалар қамтылуы қажет.

Уважаемые коллеги!

Текущий кризис показал всему миру, насколько важны вопросы социальной сферы: медицины, образования, социальной защиты. Нам необходимы коренные преобразования, направленные на повышение качества системы охраны здоровья, полноценное технологическое переоборудование медучреждений, повышение компетенций медицинского персонала. Требуется адаптация системы к быстрому реагированию на чрезвычайные ситуации любого характера. Должны быть выработаны подходы для инфекционного контроля населения, внедрения телемедицины и удаленной диагностики. Предстоит кардинально усилить национальную санитарно-эпидемиологическую службу. По всей видимости, COVID-19 и подобные ему вирусы не являются однократным явлением. Поэтому нам следует быть постоянно готовыми не только с практической, но и с научной точки зрения. Правительство следует сформировать Совет по биологической безопасности с привлечением авторитетных ученых и экспертов. Образование следует сделать гораздо более гибким, следует разработать протоколы и методики обучения детей и студентов в удаленном режиме, завершить реальную цифровизацию всех учебных заведений страны. Необходимо форсированно внедрять современные дистанционные технологии. Предстоит пересмотреть содержание образовательных программ, сделать их доступными и интерактивными. Подготовка самих педагогов должна осуществляться с учетом новых требований. Важнейшим направлением Стратегического плана страны станут преобразования системы государственного управления. Новые подходы будут внедряться, в том числе и в соответствии с постпан-

демическим переосмыслением обстановки. Успешно реализованный удаленный формат работы показал востребованность и адекватность применения современных технологий при принятии важных государственных решений. Предлагаю в качестве устоявшегося новшества максимально проводить совещания и заседания Правительства, министерств, акиматов в дистанционном формате. Следует исключить ненужные процедуры, согласования, совещания, пустую трату времени и средств. Эта практика изжила себя. Решения нужно принимать быстро, и, самое главное, выполнять их. Важно сохранить определенный заряд инициативности, принятия ответственности на себя и в пост-вирусный период. Нам нужен обновленный эффективный и компактный госаппарат, быстро и оперативно принимающий решения в ответ на изменение обстановки. Продолжить реформа государственных институтов развития. В рамках реализации моего Послания народу реформирование их структуры, уточнение целей и задач, наконец, началось. Предстоит до конца решить вопросы дублирования ряда функций, вопросы дальнейшей приватизации, доступа отечественных предпринимателей к закупкам квазигоссектора. Следует переосмыслить суть концепции электронного правительства, полностью вывести в режим онлайн операции по получению консультаций, справок, подачи заявлений, а язык «egov» сделать простым и понятным для населения.

Общение между бизнесом и государством полностью перейдет в цифровой формат и станет бесконтактным. Для этого будет завершена оцифровка всего процесса получения государственных услуг и мер поддержки. Важно придать новый импульс всем процессам цифровизации экономики и общества.

Құрметті әріптестер!

1 мамыр күні Өзбекстан Республикасындағы Сардоба су қоймасы бөгетінің бұзылуы салдарынан Түркістан облысында су тасқыны болды. Бұл – техногенді сипаттағы төтенше жағдай. Мақтаарал ауданына қарасты 5 ауылдың 1 мыңнан астам тұрғын үйін су басып қалды. Сондай-ақ 9 елді мекенді су басу қаупі туындады. Шұғыл қабылданған шаралардың арқасында су тасқынының өрі қарай таралуына жол бермеді. Қазір су тасқынының зардаптарын жою, тазалау жұмыстары жүргізілуде. Қоғамдық тәртіп пен тұрғындардың дүние-мүлкінің сақталуын қамтамасыз ету басты назарда. Біз ауданның күнделікті тіршілігін қайта қалпына келтіру үшін қажетті шаралар қабылдаймыз. Жалпы күзге дейін қираған үйлердің орнына жаңа тұрғын үйлер салынады. Зардап шеккен ербір адамға 100 мың теңге көлемінде өтемақы төленеді. Мал шығыны, тасқындың ауыл шаруашылығы алқаптарына тигізген зияны өтеледі. Жалпы, зардап шеккен ауылдардың ербір азаматы қамқорлықсыз қалмайды. Оларға жәрдем береміз. Зардап шеккен ауданды көмектесіп жатқан азаматтардың бәріне ризашылығымды білдіремін. Тасқын болған жерде өкімдік, сондай-ақ, Қорғаныс министрлігі, Ұлттық ұлан мен Төтенше жағдай жөніндегі комитет бөлімшелері және полиция қызметкерлері жұмыс істеуде. Отандық және шетелдік ірі бизнес өкілдері де зардап шеккен тұрғындарға айтарлықтай көмек бергенін ерекше атап өткен жөн. Мұндай азаматтарды халқымыздың шынайы патриоттары, тілеулері деуге болады. Баршаңызға алғыс айтамын! Қазақстандықтар бұл жолы да бір жеңнен қол, бір жағадан бас шығара білді. Біз бірге болсақ, барлық қиындыққа төземіз. Кез келген міндетті орындауға мүмкіндігіміз жетеді.

Біз күрделі кезеңді бастан өткерудеміз. Халқымыздың бекем бірлігі бәрімізге күш-қуат береді. Жұмыла кетерген жүк жеңіл. Біз бұған дейін талай сынақтан сүрінбей өттік. Бұл қиындықты да еңсереміз деп сенемін.

«БІЗ БІРЛІКТІҢ ҮЛКЕН КҮШ ЕКЕНІН КӨРСЕТТІК!»

КОРОНАВИРУС ИНФЕКЦИЯСЫНЫҢ ӘЛЕМ ЕЛДЕРІНЕ ТАРАЛУЫ ШАРЫҚТАҒАН ҮСТА ПРЕЗИДЕНТІМІЗ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙ РЕЖИМІН ЕНГІЗДІ. ҚАЗІРГІ ЕЛІМІЗ ЕКІ АЙҒА ЖУЫҚ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙ РЕЖИМІН САҚТАП, ҚАУІПТІ ВИРУСТЫҢ ТАРАЛМАУЫ ҮШІН АЛДЫН-АЛУ ШАРАЛАРЫНА БЕЛСЕНДІЛІК КӨРСЕТИП КЕЛЕДІ. ОСЫ ОРАЙДА «NUR OTAN» ПАРТИЯСЫ ОЙЫЛ АУДАНДЫҚ ФИЛИАЛЫ ХАЛЫҚПЕН ЕТЕНЕ ҚЫЗМЕТ ЕТІП ЖАТЫР. ЕНДЕШЕ «NUR OTAN» ПАРТИЯСЫ ОЙЫЛ АУДАНДЫҚ ФИЛИАЛЫ ТӨРАҒАСЫНЫҢ БІРІНШІ ОРЫНБАСАРЫ СӘКЕН ЗАЙМОЛДИНМЕН БОЛҒАН СҰХБАТТЫ НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА ҰСЫНАМЫЗ.

- Саламатсыз ба?

Алдымен төтенше жағдай кезінде «Nur Otan» партиясы Ойыл аудандық филиалымен қандай жұмыстар атқарылды? Кеңірек тоқталып өтсеңіз.

- Еліміздегі төтенше жағдайға байланысты әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының бағасын тұрақтандыру жөнінде аудан өкімінің 2020 жылдың 16 сәуіріндегі №72 өкіміне сәйкес, жедел штаб құрылып, жұмыс кестесі құрылды. Осы кестеге сәйкес, бағаны тұрақтандыру және 9 түйлі азық-түлік бағасына енгізілген шекті мөнді бақылау бойынша аудан орталығында және ауылдық округтерге мониторинг жүргізілуде. Сондай-ақ карантин кезеңіндегі дәрханалардағы дәрі-дәрмек бағасы бақылауға алынды.

Партиялық бақылау аясында Ойыл ауданында «Цифрлы Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы бойынша (2 транш) оптикалық талшықты байланыс желісі кабельдерін тарту жұмыстары Ойыл-Сарбие-Қараой - Ақтайсай бағытында жүргізіліп, қазіргі таңда 90 шақырымның 39 шақырымы тартылды, мердігер «Эксклюзивстрой» ЖШС. «Nur Otan» партиясы Ойыл аудандық филиалының партиялық бақылау комиссиясының мүшелерімен, аудандық мәслихат депутаттарымен аудандағы блокбекеттердің жұмыс барысы бақыланды. Блокбекеттер күні-түні үздіксіз жұмыс істеуде. Ауданға кіріп-шыққан автокөлік тексеріліп, жүргізушілеріне термометрия жасалуда. Сонымен қатар, азаматтардың өтініштерін жедел қарастыруды ұйымдастыру үшін партияның онлайн-қызметі және call-орталығының жұмыс жасауда. Төтенше жағдай кезінде өртүрлі сұрақтар бойынша 103 өтініш түсіп, оның 88-і оң шешіліп, 16-сы қаралу барысында. Елбасы бастамасымен құрылған «Bigemiz» қоғамдық қорынан осыған дейін Ақтөбе қаласындағы 7894 адамға 7 санат бойынша көмек көрсетілген. Партиямыздың лидері Нұрсұлтан Назарбаевтың пәрменімен 27 сәуірден бастап мұқтаждарға көмек көрсетудің екінші кезеңі басталды. Коронавирус қаупі жоғары Ақтөбе қаласынан 10 557 мұқтаж отбасы қамтылып, оларға 50 мың

теңгеден аударылды. Олардың ішінде II және III топтағы мүгедектер бар. Сондай-ақ тұрғындар Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасымен құрылған «BizBigemiz» акциясы жұмысына қызығушылық танытып, азық-түлік көмегін сұрауда. Белгілі болғандай, партияның облыстық филиалы төрағасы, облыс өкімі Оңдасын Оразалиннің қолдауымен ақтөбеліктер акцияға белсене атсалып келеді. Бүгінге дейін 3728 отбасы азық-түлік көмегін алыпты. Сондай-ақ, партияның Ақтөбе облыстық филиалы төрағасының бірінші орынбасары «Nur Otan» осы игі іске 150 млн. теңге бөліп, партияның орталық аппараты мен филиалдарының қызметкерлері қосымша өздерінің бір күндік жалақысын аударды.

Партия Төрағасы Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасымен «Кедергісіз келешек», «Бақытты отбасы» және «Ардагерлерді ардақтайық!» партиялық жобалары аясында, яғни жалғызбасты қарттарға, ерекше қажеттіліктері бар азаматтарға және аз қамтылған көпбалалы отбасыларға атаулы көмек көрсету үшін «Біз біргеміз!» республикалық акциясы қолға алынған болатын.

- Аталған акциялардың біздің аудандағы қарқыны қандай?

- Акция аясында Ойыл ауданы бойынша аудандық мекемелер, ауылдық округтер, аудандық мәслихат депутаттары және кәсіпкерлер (сонымен қатар шаруа қожалықтары) өз үлестерін қосып, 300 (жалғызбасты зейнеткерлер 46, мүгедектер 49, аз қамтылған, көп балалы отбасылар 183, қаржылай жеке кәсіпкер Қуаныш Қыстаубаев 5 мұқтаж отбасына 15000 теңге көлемінде 75000 теңге, заттай 3261000 теңге, жалпы 336000 теңге көлемінде) тарта отбасыға азық-түлік, медициналық тауарлармен көмек көрсетілді. Тағы бір айта кетерлігі жеке кәсіпкер Құлжамал Әліп Қараой, Сарбие, Қайыңды, Құмжарған, Ақшатау, Қаракемер ауылдарына көшпелі сауда ұйымдастырылып, азық-түлік тауарларын жеткізді.

Облыстық мәслихат депутаты Талғат Маратұлы Салфиқов пен «Nur Otan» партиясы Ойыл аудандық филиалының депутаттық фракциясының мүшелері 40 отбасыға, облыстық қоғамдық кеңес мүшесі, еңбек ардагері Қарабалиев Рахым Қожасұлы «Біз біргеміз!» акциясы аясында 5 отбасына көмек қолын созып, халықтың алғысына бөленді. Көптеген ауылының кәсіпкері 8 аз қамтылған, көпбалалы, толық емес отбасыларына, мүмкіндігі шектеулі жандарға 100 килограмм ет таратып, игі іс жасады. Ауданның 1989 туған азаматтар көмекке зәру 18 отбасыға қолдау көрсетіп және көшелерде талдар отырғызылып, қоршау орнатып, 1987 жылғы азаматтар өр мұқтаж отбасына 17000 теңге көлеміндегі

азық-түлік себеттерін үлестірді. 1972 жылғылар «Біз біргеміз» саябағын салуда, 1974 жылғылар воркауттар, армрестлингпен айналысатын алаңдар салуды жоспарлауда, 1969 жылғылар да өз үлестерін қосуға ниетті. Мектеп тұлғалары да өз үлестерін қосып, жағдайы төмен отбасыларға көмек қолын созуға.

- Қауіпті вирустың алдын-алу мақсатында қандай шаралар жүзеге асырылуда?

- Коронавирус инфекциясы таралуының алдын-алу мақсатында Ойыл ауданында «Nur Otan» партиясы Ойыл аудандық филиалы мен Ойыл аудандық Ұлттық сараптама орталығы ауқымды залалсыздандыру жұмыстарын аудандағы халық көп жиналатын әлеуметтік нысандарға тегін жүргізді. Ауылдық округтерде де коронавирусқа қарсы әлеуметтік нысандар мен жеке тұрғын үйлерге залалсыздандыру жұмыстары жүргізілді. «Nur Otan» партиясы Ойыл аудандық филиалының «Жас Отан» жастар қанаты ҚБ-нің жастары, аудандық жастар ресурстық орталығы және ерікті жастар аудан орталығындағы адам көп шоғырланатын жерлерге ақпараттық жадынамалар іліп және тұрғындарға таратты. Партияның аудандық филиалы, үкіметтік емес ұйымдар және жол патрульдік полициясы бірлесе отырып, автокөлік жүргізушілеріне және тұрғындарға коронавирус пандемиясы туралы сақтық шараларын түсіндіріп, жадынамалар таратты. «Nur Otan» партиясы Ойыл аудандық филиалының бастауыш партия ұйымдары атсалысып, Шығанақ Берсиев атындағы ауылдық округінің өкімімен және «Nur Otan» партиясы Ойыл аудандық филиалы «Қаратал» бастауыш партия ұйымының ұйымдастыруымен жеке кәсіпкер ауыл тұрғындарына тегін медициналық бетперде (маска) тігіп, ауыл тұрғындарына тегін таратылды. Сонымен қатар Қараой ауылдық округіндегі «Қараой» бастауыш партия ұйымының мүшелері «Бақытты отбасы» және «Кедергісіз келешек» партиялық жобалары аясында аз қамтылған отбасыларға және ерекше қажеттіліктері бар адамдарға әлеуметтік пакеттер үлестірді. Аудандық әр ауылы бойынша жақындарымызды коронавирус індетінен сақтау үшін үйде отыруға шақырып және қашан да бірге екендіктерін білдіре отырып, «Біз біргеміз» челленджі ұйымдастырылып, жерлестерге өн арқылы қолдау көрсетілді. Сөйтіп, біз бірліктің үлкен күш екенін көрсеттік.

- Төтенше жағдай режимін бұзу әрекеттері бар ма? Төтенше жағдай төртінші бұзғандарға қандай шаралар қолданылды?

- Карантин режимін бұзу фактілеріне тоқталар болсақ, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексінің 476-бабының 6-тармағы бойынша Ойыл ауданының кәсіпкерлік субъектілеріне және жеке тұлғаларға қатысты 14 оқиға тіркеліп, аудандық сотқа іс-құжаттары жинақталып және 26510 теңге көлемінде айыппұлдар салынды, сондай-ақ 1 және 2 тәулікке уақытша ұстау изоляторына қамалғандар да бар.

**Сұхбаттасқан:
Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ.**

ҚЫЗМЕТ АЛУШЫЛАР ӨЗ ҚҰҚЫҒЫН БІЛЕ МЕ?!

БҰЛ СҰРАҚТЫ ҚОЙМАС БҰРЫН ҚЫЗМЕТ АЛУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН АЙҚЫНДАП АЛУЫМЫЗ ТИІС. ЯҒНИ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ «МЕМЛЕКЕТТІК КӨРСЕТЕЛЕТІН ҚЫЗМЕТТЕР ТУРАЛЫ» ЗАҢЫНДА КӨРСЕТІЛГЕНДЕЙ КӨРСЕТЕЛЕТІН ҚЫЗМЕТТІ АЛУШЫЛАРДЫҢ:

1) мемлекеттік қызметтерді алу кезінде тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүлктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымдына, тұрғылықты жеріне байланысты немесе кез келген өзге жағдаяттар бойынша қандай да бір кемсітушіліксіз теңдей қол жеткізуге;

2) мемлекеттік қызметтердің нақты төртібі, мерзімдері мен нәтижелері көрсетілген толық, әрі анық ақпаратты алуға;

3) қызметті берушінің, Мемлекеттік корпорацияның мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) заңнамалық актілерде белгіленген тәртіптен шағымдануға;

4) заңнамаға сәйкес мемлекеттік көрсетілетін қызметті қағаз және (немесе) электрондық нысанда алуға;

5) мемлекеттік көрсетілетін қызметтер сапасын арттыру мақсатында нормативтік құқықтық актілердің жобаларын жария талқылауларға қатысуға;

6) мемлекеттік қызметтер көрсету саласында бұзылған құқықтарды, бостандықтар мен заңды мүдделерді қорғау туралы талап арызбен сотқа жүгінуге құқығы бар.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше жағдайлар кезделмесе, шетелдіктер, азаматтығы жоқ адамдар және шетелдік заңды тұлғалар мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді Қазақстан Республикасының азаматтарымен және заңды тұлғаларымен тең жағдайда ала алатындығын білугі қажет.

Жоғарыда баяндалғандай, қызмет беруші қызмет алушыға бағдарланып, мемлекеттік қызмет көрсетудің сапасы мен тиімділігін арттыру арқылы азаматтардың мемлекеттік органдардың қызметіне деген сенімін арттыруға бағытталуымыз тиіс. Бұл орайда, Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Ақтөбе облысы бойынша департаменті (әрі қарай - *Департамент*) мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің бұзылу сұрақтары бойынша жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерінің қорғалуын қамтамасыз етеді.

Статистикалық деректерге сүйенетін болсақ, Департаментке қызмет алушылар көп жағдайда қызмет берушілердің мемлекеттік қызметтерді көрсеткен кезіндегі әрекеттері мен негізсіз бас тартулары бойынша шағымдар жазатыны белгілі. Сонымен қатар, өтініш-шағымдардың мазмұнын талдау барысында көбіне азаматтар/заңды тұлғалар мемлекеттік органдарға мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді алу кезінде олардың бұзылған құқықтарын қалпына келтіру мен мүдделерін қорғау сұрақтары бойынша жүгінетіндігін көрсетті.

Мәселен, Департаментке жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылмауын қамтамасыз ету бойынша 2018 жылы – 26 өтініш, 2019 жылы 40 қызмет алушының өтініші қаралып, өтініш

иелерінің бұзылған құқықтары қалпына келтірілсе, 2020 жылдың 1 тоқсанында мемлекеттік көрсетілетін қызметтер саласына қатысты 12 өтініш түсіп, тиісті шаралар алынды. Қызмет көрсету барысында заң бұзушылықтарға жол берген лауазымды тұлғаларға төртіптік жауапкершілікпен қатар ҚР ӘҚБ Кодексінің 465-бабы бойынша өкімшілік хаттама толтырылады.

Дегенмен де, қызмет алушылар өз деңгейінде өлі де болса өз құқықтарын білмейді деуге болады. Себебі, Департаментпен жүргізілетін бақылау шаралары кезінде қызмет алушылардың құқықтарының бұзылу деректері тіркеліп отырады (2020 жылдың бірінші тоқсаны өзінде 46 дерек тіркелген). Яғни, жеке және заңды тұлғалардың құқықтарының бұзылу жағдайлары анықталып, сәйкесінше бұл деректер бойынша шаралар алынады. Көріп отырғанымыздай, қызмет алушы өз құқығының білмеуі салдарынан өз өтінішіне негізсіз бас тарту нәтижесін алуға.

Осындай жағдайда орын алған жағдайларда, қызмет алушы қызмет берушіге не мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті орган – Департаментке шағым беруіне құқығы бар. Қызмет алушылардың мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша жазған шағымдары белгіленген тәртіптен қаралуға жатады.

Сонымен қатар, азаматтар «Digital agent» мобильді қосымшасын қолдану арқылы өз мәселесін жедел түрде шеше алады. «Digital agent» мобильді қосымшасы - өр қызмет алушы азаматтың оған көрсетілген қызметіне қанағаттануын айқындау мен алынған қызметтің сапасына қатысты өз пікірін ашық білдіру үшін енгізілген құрал. Ендігі кезекте, егер Сізге қызмет көрсетуден бас тартса, қызмет көрсету мерзімі бұзылса, артық құжат талап етілсе, осы мобильді қосымша көмегін пайдалана аласыз. Қызмет алушылар қандай да бір мәселесіне қатысты бұрынғыша хат жазып, оны жолдап, уақыт кетірмейтін болды. Бар болғаны ұялы смартфоннан ұсынылған қызметке қатысты өз пікірін білдіру болса, Департамент азаматтардың мәселелерін барынша жедел түрде шешуге көшті. Қазіргі таңда тұтынушының өр пікірі мен бағасы біздің бақылауымызда.

Тұтынушыларға бағытталған нарықта өр білдірілген пікірге қатысты орын алған кемшіліктер мен олқылықтарды жойып, мемлекеттік көрсетілетін қызметтер саласы бойынша қызмет алушылардың құқықтарын қорғау мақсатында жұмыстарды атқаруда.

Мемлекеттік көрсетілетін қызметті алу төртібі туралы ақпарат 55-09-42 телефон нөміріне хабарласу арқылы ала аласыздар.

**Нуркамал ШАМИШЕВА,
ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің
Ақтөбе облысы бойынша
департаментінің бас маманы.**

Газет Қазақстан Республикасы Инвестициялар және Даму министрлігі Байланыс, Ақпараттандыру және Ақпарат комитетінде 2016 жылдың 21 қаңтарында тіркеліп, №15790-Г куәлігі берілген.

Меншік иесі: «Ойыл газеті» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
Директоры-Редактор Серікбай Қойбағаров
Мекен-жайы: 030900, Ойыл селосы, Көкжар көшесі №69 үй, 3 қабат
Байланыс телефоны: 8-(71332)-2-11-07.
Газетте жарияланған мақала авторының пікірімен редакцияның көзқарасы қабыспайды. Суреттің сапасына редакция жауапты.

Газет аптасына бір рет шығады.
Таралымы 1655 дана. Тапсырыс №567
Көлемі 1 баспа табақ, индексі 65525

«Хабар-Сервис» ЖШС-нің баспаханасында басылды. Ақтөбе қаласы, Ә. Смағұлов көшесі 9/2.

Басылу сапасы жөнінде 400-400 телефонына хабарласуға болады.

Ойыл селосы,
Дәуленов көшесі №3 үйдің
тұрғыны Мінсізбаев Мират
Русланұлы 13 мүшел жасымен
құттықтаймыз!

Ашып өмір есігін, нұрланды күн,
Шашу шаштық сол үшін
жырдан бүгін
Өзіңе де, өзгеге шуақ сыйлап,
Құтты болсын Мират бүгінгі
туған күнің!
Игі тілекпен: үлкен әжең Жанша,
ата-әжең Мінсізбай-Лариса, папа-
мамаң Ануар-Гүлнар, тәтең Ерұлан,
апатайың Зарина.

МҰҒАЛІМНІҢ МІНДЕТІ - САПАЛЫ БІЛІМ, САНАЛЫ ТӘРБИЕ БЕРУ

Ақтөбе облысының білім саласында сапаны қамтамасыз ету департаменті 2019 жылдың 27 желтоқсанында жарияланған «Педагог мәртебесі туралы» Заң талаптарының орындалуын бақылау мақсатында төмендегі жағдайды хабарлайды. Құрметті өріптестер, мұғалім өзінің құзыретіне кіретін мәселелермен айналысуы керек, яғни оқушыларға сапалы білім және саналы тәрбие беруі қажет. Алайда өлеуметтік желілерде педагогтарды кәсіби міндеттеріне байланысты емес жұмыс түрлеріне тарту, есеп талап ету жағдайлары жарияланып жатады.

Аталған жағдайлар Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2020 жылғы 08 сәуірдегі «COVID-19 коронавирустық инфекция кезеңінде қашықтықтан білім беру технологияларына оқу процесін көшіру кезінде білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі қосымша шаралар туралы» № 135 бұйрығы талаптарын бұзу болып табылады. Педагогтарды кәсіби міндеттеріне байланысты емес жұмыс түрлеріне тарту, есеп беруін немесе одан

педагогтық лауазымдық міндеттеріне байланысты емес ақпаратты талап ету және тауарлар мен қызметтерді сатып алу міндеттемесін жүктеу жағдайлары орын алмауы тиіс.

Көп жағдайда өлеуметтік желілерде жарияланымдар бұзушылықтардың мәнін ашпайды немесе басылымдарда нақты фактілік ақпарат жоқ (мектептің атауы, кейіпкерлер) және жарияланымдардың өзі лақап атпен жазылған, бұл өз кезегінде Департаментке жан-жақты талдау жүргізуге және заңнамаға сәйкес ішаралар жүргізуге мүмкіндік бермейді.

Құрметті өріптестер заңнама талаптарының бұзылуы жағдайындағы жоғарыда аталған фактілер кездесіп жатса, Ақтөбе облысының білім саласында сапаны қамтамасыз ету департаментінің 87472503850 WhatsApp номеріне хабарласуыңыз сұралады.

А.КЕМЕШОВ,
Ақтөбе облысының
білім саласында сапаны
қамтамасыз ету департаментінің
бөлім басшысы.

ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙ РЕЖИМІН БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПҚЕРШІЛІК

COVID-19 коронавирусымен күресу мақсатында енгізілген төтенше жағдай режимі кезінде аудан прокуратурасы басқа да мемлекеттік органдармен бірлесіп елімізде заңдылық пен құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдауда.

Жалпы, тұрғындардың көпшілігі енгізілген шектеулер мен тыйымдарға түсіністікпен қарауда.

Дегенмен, кейбір тұлғалар мемлекеттік органдардың ескертулеріне назар аудармай, бірі тосқауыл бекеттерден айналып өтуге ұмтылса, енді бірі санитарлық талаптарды бұзуда.

Бұл бағытта аудан аумағындағы

уәкілетті мемлекеттік органдармен 14 тұлғаға қатысты өкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттамалар толтырылып, аудандық сот қарауына жолданды.

Сот қаулысына сай, 6 тұлғаға өкімшілік айыппұл салынса, 3 тұлға өкімшілік қамаққа алынып, 5 тұлғаға ескерту түріндегі өкімшілік жаза қолданылды.

Жалпы, төтенше жағдай кезінде шектеу шараларын сақтамағаны үшін Қазақстан Республикасының Өкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 476-бабына сәйкес 10 АЕК-ке дейін өкімшілік айыппұл немесе 15 тәулікке дейін қамауға алуға өкпе соғады.

Сондай-ақ, төтенше жағдай кезінде құқықтық тәртіпті бұзуға итермелейтін әрекеттер үшін Кодекстің 478-бабымен өкімшілік жазаға тартылып, ол үшін 40 АЕК мөлшерінде айыппұл салынып немесе 30 тәулікке дейін мерзімге өкімшілік қамауға алынады.

Сондықтан, аудан прокуратурасы тұрғындарға заңдылықты сақтауға, уәкілетті органдардың тыйым салған және шектеу қойған талаптарын орындауға шақырады.

Ә.КЕНЖАЛЫ,
Ойыл аудандық
прокуратурасының
прокуроры.

ТУЛЯРЕМИЯ

Туляремия – кенелердің шағып алуы кезінде жұғатын аса қауіпті табиғи-ошақты инфекциялық ауру. Жылдың көктем-жаз мезгілдерінде ауру өршиді. Инкубациялық (жасырын) кезеңі – орта есеппен 7 күн (3 аптаға дейін). Ауру қатты басталып, дене қызуы 38-40 градусқа дейін көтеріліп, адам қалтырап, басы қатты ауырып, өлсіреп, бұлшық еттері ауырады, безі шошынып ісіп кетеді. 2-3 күні ағзаға микроб кірген жердің маңайында (мойын, құлақ тұсында, қолтық ойығында, шабында, т.б. жерлерінде) лимфа түйіндері ұлғаяды. Басла (ангина), көз ауруы, қыс кезінде ұзаққа созылатын өкпе қабынуы аурулары байқалады. Аурудың пайда болу ерекшеліктері, көбінесе бактериялар қандай жолмен ағзаға келіп түскендігіне байланысты. Туляремиямен бір рет ауырған адам оны екінші рет өмір бойы қабылдамайды, иммунитеті төзімді болады. Туляремия ауруы адамға өртүрлі жолмен жұғады. Денеде жарылған, қажалған, кесілген жер болса, оған қоздырғышы түседі.

Туляремия жұқпалы ауру. Онымен ересек те, бала да ауырады. Оның микробтары даладағы тышқан, қоян, тиін және басқа да хайуандар денесінде өсіп өнеді. Туляремияның сиыр, қой, түйе, жылқы және шұмқа т.б. жануарларға да жұғуы мүмкін. Туляремия микробтары өсіресе

шабылған шөп, пішен тасығанда шаңға араласып, ауаға көтеріледі де, ауа арқылы тыныс алу жолдарымен микробтар адамға жұғады. Мұндай жағдайда тері арқылы да, қолмен ауызды сүрткенде, көзді сипағанда да жұғады. Сонымен бірге малға жем өзірлегенде, малдың астындағы төсеніш шөпті алғанда да жұғады. Тышқан тұрғын үйлерді, азық-түлік қоймаларын, наубайханалар мен нан дүкендерін, диірменді паналайды. Өлген тышқандардың және олардың қиыны микробтары азық-түліктерге, ыдыстарға және т.с.с. түседі, олардан адамдар ауырады, кейде өлгіндей тышқанды жеген мысықтар да ауру таратады. Сонымен қатар өлген тышқандар құдық немесе көлге түсіп ауыз су арқылы туляремия індеті халыққа тарайды.

Жүгу көзі - жабайы кеміргіштер, үй тышқандары, құндыз, аламандар, қояндар.

Тасымалдаушылар - қан сорғыш буынақтылар, соның ішінде кенелер және масалар, соналар.

Алдын алу шаралары:

1. Тұрғын ғимараттар, елді мекендердің маңайын қаулап өскен шөптерден тазарту, аумақтардағы бейберекет қоқыстарды құрту;

2. Балық аулағанда, табиғат аясында демалғанда, аңдардың терісін дайындағанда және зарарсыздандырған кезде репелленттерді

қолдану (маса, шыбын, кене шағудан қорғайтын құралдар) және арнайы қорғаныс киімдерін қолдану;

3. Құдықтарды, бұлақтарды, азық-түлік өнімдерін кеміргіштерден қорғау;

4. Туляремия бойынша энзоотикалық аумақтардағы тұрғындардың барлығына екпе жасалады, 7 жасқа дейінгі балаларға және 55 жастан асқан тұлғаларға екпе жасалмайды.

5. Вакцинация иммунитетті 5 жылға дейін қамтиды, 5 жыл өткен соң қайта екпе жасалады. Сонымен қатар ауданның эпизоотиялық аймақтарында тұратын тұрғындарына жыл сайын туляремияға қарсы жоспарлы екпе жасалып, аудан аумағы бойынша көктемде кенелердің белсенді кездерінде туляремия және КҚГҚ қоздырғыштарының айналымына бактериологиялық зерттеулер жүргізу үшін санитариялық-эпидемиологиялық сала мамандарымен жыл сайын кенелер жиналып, өзен сулары, жем-шөптер зертханаға жіберіледі. Туляремия ауруымен ауырмау жолы - туляремияға қарсы екпе алу. Ойыл ауданында туляремияның аса қауіпті инфекциялы табиғи ошақтары бар - Ойыл, Қайыңды, Саралжын, Ш.Берсиев атындағы ауылдық округтерінің елді мекендері. Осы аумақтарға мамыр айында жаппай дезинфекция, дератизация жұмыстары жүргізіледі.

Дана Абай

Абай дара, ұлтыма дана бүгін,
Үлгі еткен асыл сөздің аралығын.
Терең ой, терең ғылым қанағатпен,
Ұрпағына жалғаған даналығын.
Кемеңгер ақыл ойдың тұрағысың,
Кейінгі ұрпағыңның жыр – өнісің.
Бар халықтың аңсаған азаттығын,
Анық басқан
достықтың шырағысың.

Тілге құрмет бастау алған өзіңнен,
Ұрпағың бар ғибрат
алған сөзіңнен.
Бізге мұра қырық бес қара сөзің,
Бір әдеби ескерткіштей сезілген.
Әсел ҚАЙЫРБЕК,
Ш.Берсиев атындағы орта мектебінің 9 сынып оқушысы,
Қаратал ауылы.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Құрметті Көптоғай, Шұбарши ауылының тұрғындары!

2020 жылдың 12 маусым күні сағат 10⁰⁰-де «Ақтөбе облысы Ойыл ауданы Көптоғай ауылдық округі өкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің Көптоғай ауылы, Достық көшесі №6 мекен жайындағы кеңсе ғимаратында Көптоғай ауылдық округі бойынша жергілікті қоғамдастық жиыны өтеді.

Күн тәртібіндегі мәселе:
Қазақстан Республикасы Үкіметінің 24 ақпандағы 2014 жылғы № 138 «Өкімшілік – аумақтық бірліктерге, елді мекендердің құрамдас бөліктеріне атау беру, оларды қайта атау, сондай-ақ олардың атауларының транскрипциясын нақтылау мен өзгерту кезінде тиісті аумақ халқының пікірін ескеру қағидасын» және «Қазақстан Республикасының өкімшілік-аумақтық құрылыс туралы» Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 8 желтоқсандағы Заңына, Қазақстан Республикасының «Жергілікті мемлекеттік және өзін-өзі басқару туралы» заңдарына сүйене отырып **Көптоғай ауылдық округі, Көптоғай, Шұбарши ауылының көшелерінің атауын өзгерту туралы қоғамдастық жиыны өтеді.**
«Көптоғай ауылдық округі өкімінің аппараты» ММ

ЕСКЕ АЛУ

Ойыл ауданы,
Қараой ауылы

Жолмырза Әміржанов
(11.05.1942 ж – 9.10.1989 ж)

Зарипа Нижанова
(27.05.1945 ж – 2.08.2010 ж)

Ардақты, асыл өкешім біз Сізді сағынамыз! Ортамызда жүргенде 78 жасқа толар едің!
Аяулы, ақ жаулықты анашым! Тағдырдың жазғанына бағынамыз!
Барғанда «Алтыным» - деп қарсы алатын,
Анашым, Сіздей жанды қайдан таба аламыз!
10 жылда зулап өтті өмірден өткеніңе
Анамыздың ақ жүзін сағынышпен еске аламыз!
Мамық болсын, Сіздер жамылған топырақ!
Еске алушылар қыз-күйеу баласы Дәурен-Гүлжиһан, жиендері.

Ойыл селосы

Халел Іңірбайұлы Балмұханов
(12.02.1955 ж – 09.05.2000 ж)

Өрік Шыңғұқызы Әбішева
(26.06.1956 ж – 09.04.2003 ж)

Биыл ардақты өкеміздің дүниеден өткеніне 20 жыл, аяулы анамыздың дүниеден өткеніне 17 жыл болып та қалған. Сырғыған уақыттың толқынында есейіп кеткенімізді байқатпапты. Қысқа ғұмырда артына дара із қалдырған өке-шешемізді сағына еске аламыз. Өкеміз Халел мен анамыз Өріктің жүріп өткен өмір жолдары Ойыл өңірінің халқына жақсы таныс. Өкеміз бен анамыз ешбір жанға қиянат жасамаған, ешкімнің ала жібін аттамаған. Еліне елеулі, халқына қалаулы адамдар болды. Өкеміз ішкі істер саласында, анамыз өр түрлі салада бухгалтерлік қызмет атқарды. Өке – асқар тау, Ана – бұлақ. Бала – жағасындағы құрақ. Сондықтан бұл жалғанда Өкеміз бен анамыздың орнын ешкім толтыра алмайтыны хақ. Осындай аяулы жандардан айырылу балаларына оңай соққан жоқ. Бүгінде Өкеміз бен Анамыздың берген тәрбиесі, айтқан өсиеті ұрпағын тек алға жетелейді. Аяулы өке-шешеміздің пейіште нұры шалқысын, жандары жәннатта болсын дегіміз келеді.

Еске алушылары: бауырлары, балалары, немерелері.

Ойыл аграрлық колледжінің инженер педагог ұжымы және бастауыш кәсіподақ ұйымы мекеме жүргізушісі Өзім Базаровқа баласы
Наурызбектің
мелгісіз қайтыс болуына байланысты қайғысына ортақтасып, көңіл айтады